

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของตัวแปรพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต ปทัสถานของกลุ่ม การเห็นแบบอย่างที่เหมาะสม เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและจิตพอเพียงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคม และ 2) พัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่ ตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 800 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม LISREL Version 8.72 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบผลการวิจัยที่สำคัญดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม การเห็นแบบอย่างที่เหมาะสมจากพ่อแม่ เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ และลักษณะมุ่งอนาคตในระดับมากที่สุด มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม การเห็นแบบอย่างที่เหมาะสมจากครูอาจารย์ การเห็นแบบอย่างที่เหมาะสมจากเพื่อน การเห็นแบบอย่างที่เหมาะสมจากสื่อ เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านความรู้สึกและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านแนวโน้มการกระทำในระดับมาก และมีการปฏิบัติตามวิถีประชา จารีต กฎหมาย การควบคุมตน ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตน และการรับรู้คุณค่าในระดัปานกลาง ยกเว้นกลุ่มที่เรียนในชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์ และกลุ่มที่สังกัดอุดมศึกษาเอกชน ที่มีการปฏิบัติตามจารีตในระดับน้อย

2. โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเส้นอิทธิพลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปร รวมทั้งค่าการทดสอบความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ทุกค่า โดยโมเดลสุดท้ายมีค่าสถิติดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่า = 90.23, $df = 84$, $p\text{-value} = .30$; $RMSEA = .01$; $SRMR = 0.03$; $GFI = .99$; $AGFI = .97$; และ $CN = 1026.16$ ซึ่งข้อค้นพบนี้เป็นการยืนยันได้ว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำมาอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่าตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือ การเห็นแบบอย่างที่เหมาะสม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .80 รองลงมาคือ เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จิตพอเพียง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและปทัสถานของกลุ่ม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .46, .25, .21, และ .21 ตามลำดับ และพบว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .64

จากข้อค้นพบที่ได้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1. การสร้างแบบอย่างที่เหมาะสมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบอย่างจากครูอาจารย์และพ่อแม่ ซึ่งพบว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทั้งเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
2. การส่งเสริมและพัฒนาลักษณะทางจิตที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อทั้งพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ได้แก่ การควบคุมตน ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และการรับรู้คุณค่า
3. การส่งเสริมให้นักศึกษากลุ่มที่เรียนในชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์ และกลุ่มที่สังกัดอุดมศึกษาเอกชนมีการปฏิบัติตามจารีตของสังคมมากขึ้น

The main purposes of this research were 1) to study the level of environmental conservation behavior, quality of life, social norm, good role model on environmental conservation, attitudes towards environmental conservation, future orientation and self control, and psychological sufficiency of undergraduate, Chiang Mai Province, both in total sample and other subgroups that categorized by biosocial background. 2) to develop the causal structural model of environmental conservation behavior influences quality of life of undergraduate, Chiang Mai province, as suggested by interactionism model.

The sample consisted of 800 undergraduates both in government and private university who were randomly selected by stratified random sampling. Questionnaires were used as means of data collection. The LISREL version 8.72 was utilized to test empirically structural relationship among such variables. The results were as follows:

1. Both in total sample and other subgroups had the cultural environmental conservation behavior, good role model on environmental conservation from parents, attitudes towards environmental conservation in cognitive component, and future orientation at the most level. They had the natural environmental conservation behavior, quality of life in every domain, good role model on environmental conservation from teachers, friends, and media, and attitudes towards environmental conservation in affective and behavioral component at the high level. Moreover, they behaved according to folkways, mores, laws, self control, reasoning ability, psychological immunity, grateful attitudes at the medium level. Except, the subgroup of the first year, social sciences–humanities field and private university that behaved according to the folkways at the low level.

2. The analysis of the data showed that the causal structural model of environmental conservation behavior influences quality of life of undergraduate, Chiang Mai province were statistically significant at 0.05 levels. The model's overall fits were accepted; Chi-square statistics = 90.23, df = 84, p-value = .30; RMSEA = .01; SRMR= 0.032; GFI = .99; AGFI = .97; CN = 1026.16 . The results of the study confirmed that the model was appropriate to be used to describe an environmental conservation behavior influences quality of life of undergraduate. In addition to, the results showed that good role model on environmental conservation was the most effect on environmental conservation behavior (path coefficient = .80), inferior to attitudes towards environmental conservation, psychological sufficiency, future orientation and self control, and social norm (path coefficient = .46, .25, .21, and .21, respectively). Furthermore, the finding indicated that environmental conservation behavior had direct effected on quality of life (path coefficient = .64).

The important suggestions were as follows:

1. Creation the good role model on environmental conservation especially good role model from teachers and parents, because of that had the most effect on attitudes towards environmental conservation, environmental conservation behavior, and quality of life.
2. Development the important psychological factors that were effected environmental conservation behavior and quality of life of undergraduate, for instance self control, reasoning ability, psychological immunity, and grateful attitudes
3. Development the practical behavior related to folkways of the first year, social sciences–humanities field and private university.